

INSPECTORATUL DE POLIȚIE JUDEȚEAN VÂLCEA
BIROUL DE ANALIZĂ ȘI PREVENIRE A CRIMINALITĂȚII

Către,

INSTITUTIA PREFECTULUI - JUDEȚUL VÂLCEA
Consiliului Consultativ de Dialog Civic pentru Problemele Persoanelor
Varstnice

Urmare a adresei nr 8270 din 06.08.2024 privind solicitarea reprezentanților asociațiilor de pensionari referitoare tema supusa dezbaterii pentru urmatoarea sedință a consiliului, va inaintam materialul privind categoriile de infractiuni la care sunt vulnerabile persoanele varstnice si modalitatile de prevenire a victimizarii, astfel:

Prezentul material reprezintă o structură detaliată pentru o prezentare dedicată persoanelor vârstnice, care să includă informații despre principalele infracțiuni la care sunt vulnerabile și măsuri antivictimizare, precum și statistici relevante pentru România:

1. Introducere

- Explicarea vulnerabilității crescute a persoanelor vârstnice în fața infracțiunilor din cauza:
 - Încrederii în ceilalți.
 - Izolării sociale sau lipsei unei rețele puternice de sprijin.
 - Probleme de sănătate sau mobilitate, care le pot împiedica să se apere eficient.
 - Mai puțină familiaritate cu noile tehnologii, ceea ce poate face dificile recunoașterea și evitarea înșelătoriilor.

2. Principalele tipuri de infracțiuni care vizează persoanele vârstnice

A. Înșelăciuni și escrocherii

- Explicație: Persoanele vârstnice sunt deseori ținte pentru diverse escrocherii, cum ar fi cele prin telefon sau în persoană.
- Exemple frecvente:
- Metoda „Accidentul” – cineva sună și pretinde că o persoană apropiată a fost implicată într-un accident și solicită bani pentru „rezolvarea” situației.
- Înșelătorii prin telefon și online, în care escrocii pretind că sunt de la bănci sau instituții de stat.
- Măsuri antivictimizare:
- Educație și informare asupra acestor metode comune.
- Evitarea furnizării de informații personale sau financiare la telefon.
- Sfătuirea de a verifica autenticitatea solicitărilor prin contact direct cu instituțiile implicate.

B. Furturi din locuințe

- Explicație: Persoanele vârstnice, fiind deseori singure și mai puțin mobile, pot fi ținta infractorilor care pătrund în locuințele lor.
- Exemple frecvente:
- Furturi prin introducere sub pretext, unde infractorii se prezintă ca reprezentanți ai companiilor de utilități sau persoane care oferă servicii.
- Furturi prin efracție, unde locuințele sunt vizate atunci când nu sunt supravegheate.
- Măsuri antivictimizare:
- Instalarea de încuietori sigure, interfoane și camere de supraveghere.
- Informarea despre pericolul de a deschide ușa unor necunoscuți și cererea identificării oficiale.

C. Violență și abuz financiar

- Explicație: În unele cazuri, persoanele vârstnice sunt exploatare de către apropiați sau persoane în care au încredere.

Exemple frecvente:

- Persoane care cer bani sau resurse sub pretextul „îngrijirii” sau „ajutorului”.
- Situații în care vârstnicii sunt convinși să semneze acte sau să ofere împuterniciri.
- Măsuri antivictimizare:
- Discuții deschise cu membrii familiei despre gestionarea activelor și protejarea patrimoniului.
- Solicitarea de sfaturi juridice înainte de a semna acte sau de a face transferuri financiare.

D. Fraude financiare online și telefonice

- Explicație: Cu evoluția tehnologiei, vârstnicii devin tot mai expuși fraudelor online sau celor prin telefon.

Exemple frecvente:

- Escrocherii legate de conturi bancare online, unde sunt păcăliți să furnizeze informații de acces.
- Fraude cu premii false sau oferte speciale, care solicită taxă pentru a „reclama” premiul.
- Măsuri antivictimizare:
- Instruirea în utilizarea în siguranță a internetului și evitarea accesării link-urilor nesigure.
- Sfătuirea de a nu furniza niciodată informații bancare prin email sau telefon.

3. Statistici și date recente

Frecvența infracțiunilor împotriva vârstnicilor: Conform datelor Inspectoratului General al Poliției Române și rapoartelor recente, persoanele vârstnice reprezintă o proporție considerabilă dintre victimele infracțiunilor de înșelăciune și furt din locuințe. Pot fi citate date de la ultimul raport de criminalitate disponibil, care arată o creștere constantă a numărului de infracțiuni de acest tip.

Studiile arată că înșelătoriile telefonice și furturile din locuințe sunt predominante. Aproximativ 20-30% dintre vârstnici raportează că au fost contactați telefonic în încercări de înșelătorie.

Zone de risc: Infracțiunile împotriva vârstnicilor sunt mai frecvente în zonele urbane, unde sunt prezente rețele infracționale organizate.

În județul Vâlcea, infracțiunile în care victimele sunt persoane vârstnice includ în principal furturi și înșelăciuni, printre care metode de tip “accidentul” și înșelăciunile prin telefon. De asemenea, violența domestică reprezintă un segment notabil, în special în zonele rurale. Conform raportului IPJ Vâlcea, printre cele mai comune infracțiuni sesizate în județ se numără lovirile și alte violențe (21,6% din totalul faptelor), furturile (aproximativ 17%), și amenințările (7,8%) [OBJ] [OBJ].

Studiu de caz: Înșelăciunea prin metoda “Accidentul”

În acest caz, o femeie vârstnică de 78 de ani din județul Vâlcea a fost victima unei înșelătorii de tip „Accidentul”. Într-o seară, aceasta a primit un apel telefonic de la o persoană care s-a prezentat drept „medic” și i-a spus că fiul ei a fost implicat într-un accident grav. Pretinsul medic a afirmat că fiul ar avea nevoie de o intervenție chirurgicală urgentă, iar pentru a acoperi costurile intervenției ar fi necesară o sumă mare de bani. Persoana de la telefon a adăugat un detaliu de mare presiune: dacă nu se efectuează plata, fiul său ar putea rămâne cu sechele pe viață.

Speriată și vulnerabilizată de urgența și gravitatea situației, femeia a fost de acord să plătească și a fost instruită să lase banii unui „asistent medical” care urma să vină la ușa ei. A doua zi, și-a dat seama că a fost înșelată și a contactat autoritățile, dar, din păcate, suma de bani deja dispăruse. În urma anchetei, poliția a identificat un grup infracțional organizat care utilizase această metodă în mod repetat, ținând

persoane vârstnice și apelând la emoții puternice, precum teama pentru siguranța celor dragi.

Analiză și lecții învățate:

1. Profilul victimei: Infractorii vizează în mod intenționat persoane vârstnice, considerate mai vulnerabile din cauza atașamentului față de familie și a dorinței de a ajuta rapid pe cei apropiați.

2. Modus operandi: Înșelătorii folosesc elemente de presiune emoțională (ex. riscuri medicale severe) pentru a crea panică, reducând timpul de gândire al victimei și crescând probabilitatea de succes.

3. Măsuri de protecție:

- Persoanele vârstnice ar trebui să fie sfătuite să verifice întotdeauna informațiile înainte de a lua o decizie financiară, contactând direct rudele despre care li se spune că ar fi în dificultate.

- Membrii familiei și prietenii pot oferi sprijin, încurajând victimele să nu ia decizii sub presiune și să ceară sfatul celor apropiați sau chiar al autorităților.

4. Măsuri antivictimizare și sprijin comunitar

- Educația și informarea: Campanii locale organizate de Poliție, Primărie sau ONG-uri pentru conștientizarea metodelor de protecție împotriva infracțiunilor.

- Întărirea relațiilor comunitare: Programe care promovează vecinătatea și implicarea comunității pot ajuta la identificarea mai rapidă a situațiilor de risc.

- Ajutorul familiei și al prietenilor: Sfătuirea persoanelor vârstnice să discute cu cei apropiați despre interacțiuni suspecte sau despre solicitările financiare care le sunt adresate.

- Sprijin juridic și acces la consiliere: Asigurarea unui acces mai facil la consiliere juridică gratuită pentru vârstnici, prin intermediul asociațiilor de pensionari sau al organizațiilor non-guvernamentale.

5. Concluzii și recomandări finale

Întărirea măsurilor de securitate personală și comunitară poate reduce semnificativ riscul de victimizare a persoanelor vârstnice.

Este esențială susținerea colaborării între autorități, familii și comunități pentru a crea un mediu mai sigur.

Educația continuă a vârstnicilor și asistența tehnologică (ex. aplicații de securitate pentru telefoanele lor) ar trebui să fie priorități ale politicilor de protecție și prevenție.

Acest format ar putea fi adaptat cu exemple și studii de caz specifice, imagini sau grafice ilustrative care să facă prezentarea mai accesibilă și ușor de înțeles pentru publicul vârstnic. De asemenea, se pot adăuga informații din ultimele rapoarte statistice ale autorităților române pentru a sprijini informațiile cu date concrete.

Cu deosebita consideratie,

Î. ȘEFUL INSPECTORATULUI

Comisar sef de poliție

GHERGHE GABRIEL COSMIN